

Term End Examination : June - 2018
RURAL DEVELOPMENT
Communication and extension in Rural Development

Time: 3 hours

Full Marks: 100

Read the instructions carefully before attempting questions from each group.

GROUP – A

Q.No. 1. Answer all questions selecting the right options. [1 X 10 = 10]

- i. Which project of the Government of India was designed jointly by NASA and ISRO (Indian Space Research Organization).
 i) ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର କେଉଁ ପ୍ରକଳ୍ପଟି ଉଭୟ ନାଶା ଏବଂ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ସ୍ପେସ୍ ରିସର୍ଚ୍ଚ ଅର୍ଗାନାଇଜେସନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ କରାଯାଇଥିଲା ?
- a. Krishi Darshan
 କ - କୃଷି ଦର୍ଶନ
- b. SITE.(Satellite Instructional Television Experiment)
 ଖ- ସତ୍ୟ ଆଇ ଟି ଭି (ସାଟେଲାଇଟ୍ ଇଣ୍ଟ୍ରାକ୍ସିଭନାଲ ଏକ୍ସପେରିମେଣ୍ଟ୍)
- c. Radio Rural Forum
 ଗ - ଗ୍ରାମୀଣ ରେଡ଼ିଓ ଫୋରମ୍
- d. None of the above
 ଘ - ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ
- ii. Who and where was rural reconstruction programme started?
 ii) ଗ୍ରାମୀଣ ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାହା ଦ୍ୱାରା ଏବଂ କେଉଁଠାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ?
- a. Baroda by Borada province by Maharaja Sayaji Rao
 କ - ବରୋଡା ପ୍ରଦେଶର ମହାରାଜା ଶାୟାଜୀ ରାଓ କ୍ ଦ୍ୱାରା ବରୋଡା ଠାରେ
- b. Sunderban by Daniel Hamilton
 ଖ- ସୁନ୍ଦରବନ ହେମିଲଟନ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୁନ୍ଦରବନ ଠାରେ
- c. Poona by Gopal Krishna Gokhale
 ଗ- ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଗୋଖଲେ କ୍ ଦ୍ୱାରା ପୁଣେ ଠାରେ
- d. Mysore by M.S.Visweswarya
 ଘ - ଏମ୍.ଏସ୍. ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରାୟ କ୍ ଦ୍ୱାରା ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଠାରେ
- iii. F.L. Brayne, a Britisher started which rural development programme
 iii) କେଉଁ ଗ୍ରାମୀଣ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଟି ଏଫ୍.ଏଲ୍. ବ୍ରେୟାନ୍ ନାମକ ଇଂରେଜ କ୍ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ?
- a. Economic Conference of Mysore କ - ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ର ଇକୋନୋମିକ୍ କନ୍ଫରେନ୍ସ
- b. Servants of Indian Society ଖ- ଭାରତୀୟ ସେବକ ସମାଜ
- c. The Gurgaon Experiment ଗ- ଗୁରଗାଓ ପ୍ରୟୋଗ
- d. Scheme of Rural Reconstruction ଘ - ଗ୍ରାମୀଣ ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ ଯୋଜନା
- iv. What were the main objectives of the Marthandam Attempt?
 iv) ମାର୍ଥାନ୍ଦମ ପ୍ରୟାସର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?
- a. Mental, physical, spiritual, economical and social development
 କ- ମାନସିକ, ଶାରୀରିକ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଉନ୍ନୟନ

- b. Mental, psychological, spiritual, financial, and social development.
 ଖ- ମାନସିକ, ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଉନ୍ନୟନ
- c. Sexual, psychological, religious, economical and mental development
 ଗ- ଲୈଙ୍ଗିକ, ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକ, ଧାର୍ମିକ, ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ମାନସିକ ଉନ୍ନୟନ
- d. None of the above.
 ଘ- ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ
- v. Who started the Sevagram project?
 v) ସେବାଗ୍ରାମ ପ୍ରକଳ୍ପ କିଏ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ?
- a. Dadabhai Naroaji
 କ- ଦାଦାଭାଇ ନାରୋଜୀ
- b. M S. Swaminathan
 ଖ- ଏମ୍.ଏସ୍. ସ୍ଵାମିନାଥନ୍
- c. Mahatma Gandhi
 ଗ- ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧି
- d. All of them.
 ଘ- ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ
- vi. Who was the chairman of Grow More Food Campaign Enquiry Committee
 vi) ଅଧିକ ଖାଦ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଅଭିଯାନ ଅନୁସନ୍ଧାନ କମିଟିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କିଏ ଥିଲେ ?
- a. V.T. Krishnamachari
 କ- ଭି.ଟି. କୃଷ୍ଣମାଚାରି
- b. M S. Swaminathan
 ଖ- ଏମ୍.ଏସ୍. ସ୍ଵାମିନାଥନ୍
- c. M.S.Visweswarya
 ଗ- ଏମ୍.ଏସ୍. ବିଶ୍ଵେଶ୍ଵରୀୟ
- d. Gopal Krishna Gokhale
 ଘ- ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣ ଗୋଖଲେ
- vii. Who helped in the expansion of the Etawah pilot project?
 vii) କାହାର ସହାୟତାରେ ଇଟାଓ଼ା ପାଇଲଟ ପ୍ରକଳ୍ପର ବିସ୍ତାର ହୋଇଥିଲା ?
- a. Lt. Col. Albert Mayer
 କ- ଲେ଼ଟ୍.କଲ୍. ଆଲବର୍ଟ ମେୟର
- b. Mr. Horace Holmes
 ଖ- ମି. ହୋରେସ୍ ହୋଲ୍ସ
- c. Paul Hoffman
 ଗ- ପଲ ହଫମାନ୍
- d. Chester Bowels
 ଘ- ଚେଷ୍ଟର ବୋଲ୍ସ
- viii. What is the full form of NES?
 viii) ଏନ୍.ଇ.ଏସ୍.ର ପୂରା ନାମ କ'ଣ ?
- a. National Enabling Service
 କ- ନେସନାଲ ଏନାବ୍ଲିଙ୍ଗ୍ ସର୍ଭିସ୍
- b. National Extension Service
 ଖ- ନେସନାଲ ଏକ୍ସଟେନ୍ସନ୍ ସର୍ଭିସ୍
- c. Nation Extension Service

- ଗ- ନେସନ ଏନାବୁଇଙ୍ଗ୍ ସର୍ଭିସ
d. National Extension Servicing
ଘ- ନେସନାଲ ଏନାବୁଇଙ୍ଗ୍ ସର୍ଭିସ
- ix. In which year National Rural Livelihood Mission (NRLM) launched
ix) କେଉଁ ବର୍ଷ ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ଆର୍ଥିକ ମିଶନ ପ୍ରାରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ?
- a. 2016
କ- ୨୦୧୬
- b. 2011
ଖ- ୨୦୧୧
- c. 2007
ଗ- ୨୦୦୭
- d. 2013
ଘ- ୨୦୧୩
- x. ICAR launched a project during fifth five year plan (1975) known as
x) ପଞ୍ଚ ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା (୧୯୭୫) ରେ ଆଇ. ସି. ଏ. ଆର୍ ପ୍ରାରମ୍ଭ କରିଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ କେଉଁ ନାମରେ ଜଣାଯାଏ
- a. Operational Research Project (ORP)
କ- ଅପରେସନାଲ ରିସର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ (ଓ ଆର ପି)
- b. National Demonstration (ND) on major food crops
ଖ- ନେସନାଲ ଡେମୋନଷ୍ଟ୍ରେସନ (ଏନ୍.ଡି) ଅନ୍ ମେଜର୍ ଫୁଡ୍ କ୍ରପ୍ସ
- c. Krishi Vigyan Kendra (KVK)
ଗ- କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର (କେ ବି କେ)
- d. National Initiative on Climate Resilient Agriculture (NICRA)
ଘ- ନେସନାଲ ଇନିଟିଏଟିଭ୍ ଅନ୍ କ୍ଲାଇମେଟ୍ ରେଜିଲିଏଣ୍ଟ ଏଗ୍ରିକଲଚର୍ (ଏନ୍ ଆଇ ସି ଆର୍ ଏ)

GROUP – B

Q.No. 2. Answer any 4 (four) questions each within 50 words. [5 X 4 = 20]

- a. What is SITE?
କ- ଏସ୍ ଆଇ ଟି କି କ'ଣ ?
- b. What is rural development?
ଖ- ଗ୍ରାମୀଣ ଉନ୍ନୟନ କ'ଣ ?
- c. Write a brief note on cross-media approach in development communication
ଗ- ବିକାଶ ଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ରସ-ମିଡିଆ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ଲେଖନ୍ତୁ
- d. What are the objectives of ORP (Operational Research Project)
ଘ- ଅପରେସନାଲ ରିସର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ (ଓ ଆର ପି) ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?
- e. What is the genesis of KVK's (Krishi Vigyan Kendra)
ଙ- କେ ବି କେ (କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର) ର ଉତ୍ପତ୍ତି କ'ଣ ?
- f. What is result demonstration in development communication?
ଚ- ବିକାଶ ଯୋଗାଯୋଗରେ ପ୍ରଦର୍ଶନର ଫଳାଫଳ କ'ଣ ?

GROUP – C

Q.No.3. Answer any 4 (four) questions each within 200 words. [10 X 4 = 40]

- What do you understand by extension methods?
କ- ବିସ୍ତାର ପଦ୍ଧତି ମାନେ ଆପଣ କ'ଣ ବୁଝନ୍ତି ?
- How Radio Rural Forums contributed in the field of development communication
ଖ- ବିକାଶ ଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗ୍ରାମୀଣ ରେଡ଼ିଓ ଫୋରମ୍ ର କେଉଁ ଯୋଗଦାନ ରହିଛି ?
- What are the social and cultural barriers in rural India?
ଗ- ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତରେ ଦେଖାଦେଉଥିବା ସାମାଜିକ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ବାଧାଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ କ'ଣ ?
- What are the unique characteristics of rural India?
ଘ- ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତର ଅଦ୍ୱେତ ବିଶେଷତାଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?
- What is Public Service Broadcasting?
ଙ- ସାର୍ବଜନିନ ସେବା ପ୍ରସାରଣ କ'ଣ ?
- How ICT (Information, Communication and Technology) has helped in the development communication.
ଚ- ବିକାଶ ଯୋଗାଯୋଗରେ ଆଇ ଟି ଟି (ସୂଚନା, ଯୋଗାଯୋଗ ଏବଂ ପ୍ରଯୁକ୍ତି) କେମିତି ସହାୟତା କରିଥାଏ ?

GROUP – D

Q.No.4. Answer any 2 (two) questions each within 250 words. [15 X 2 = 30]

- Elaborate on the different communication channels in rural areas.
କ- ଗ୍ରାମୀଣ ଅଞ୍ଚଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଗାଯୋଗ ଚେନାଲ ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ।
- What is national demonstration programme? How is it different from the other demonstrations? What are its objectives? 2+8+5
ଖ- ଜାତୀୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କ'ଣ ? ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଠାରୁ ଏହା କେମିତି ଭିନ୍ନ ? ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?
- What are the different qualities and functions of extension personnel?
ଗ- ବିସ୍ତାର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଗୁଣ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତୁ ।
- Discuss the various principles of extension in rural communication?
ଘ- ଗ୍ରାମୀଣ ଯୋଗାଯୋଗରେ ବିସ୍ତାରର ବିଭିନ୍ନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।

= o =